

Newsletter ERI Lectura

2º semestre 2022/23

Febrer – Juliol 2023

Aquest ha sigut un semestre especial ja que ha tingut lloc la celebració del 10é aniversari de la ERI Lectura. Agrair especialment el treball realitzat per Marian Serrano, coordinadora de les jornades i a l'equip organitzador: Gemma Lluch, Vicenta Àvila, Eva Rosa, Nadina Gómez i Inmaculada Fajardo. Per a aquesta ocasió, a més de les Jornades Externes, per a les quals comptem amb la [colaboració](#) de la SEPEX i CEFIRE-Educació Inclusiva, i internes que celebrem al llarg d'aquests anys, es van elaborar,

juntament amb Marta Tornero de la Unitat de Cultura científica i de la Innovació (*Càtedra de Divulgació de la Ciència*) dos vídeos commemoratius on es presenta als [investigadors que formem part d'aquesta estructura de investigació](#) i altre on es presenten els [assoliments aconseguits per la ERI](#) al llarg d'aquests 10 anys. Igualment es va elaborar una [Newsletter commemorativa del 10é Aniversari](#). Enhorabona a tots pel treball realitzat, **seguim!**

També aprofitem aquestes línies per a donar la benvinguda a Carmen Ferrer Pérez i Patricia Pérez Fuster que es van incorporar a la ERI Lectura el mes de març, així com a Clara Soberats. Benvingudes

Organització o participació en activitats científiques

Com cada any, els membres de la ERI han participat en diverses activitats científiques. Gemma Lluch va ser ponent en les XIII *Jornades foment de la lectura i l'escriptura -Pla lector de centre* organitzades per el Cefire de Xàtiva i en la [Escuela de Verano de CEIBAL](#) en Uruguay amb la conferència «Del libro a la pantalla.

Más allá de un cambio de formato». En el mes d'abril, en el marc del projecte “¿Dónde están las mujeres en las bibliotecas?”, organitzat per la Fundació Clásicas y Modernas, ha impartit la conferència [«Històries romàntiques: de la tradició oral al WattPad»](#); també va

impartir la conferència **“Lectura, papel y pantalla”** per a la Escuela de Humanidades y Educación del Instituto Tecnológico de Monterrey. També durant el mes d’abril, Marian Serrano va participar com a ponent en la Jornada para la Mejora de la Competencia en Comunicación Lingüística, en Santander, organitzada per els Centres de Professorat (CEP) de Cantabria i a la que van assistir 300 docents de Educació Primària i Secundària. Destacar també la participació de Lalo Salmerón i Lidia Altamura en el Annual meeting of the American Educational Research Association, celebrat en Chicago entre el 13 i el 16 d’abril.

En juny, entre el 26 i el 28, va tindre lloc en València el XI Congreso internacional de Psicología y Educación (CIPE) on alguns membres col·laboraren en la seua organització i on es realitzaren les següents aportacions:

“Comprensión lectora en estudiantado universitario: relevancia en el rendimiento académico y variables relevantes” presentat per Carmen Ferrer-Pérez, María del Carmen Blanco-Gandía, Sandra Montagud-Romero, Glnesa López-Crespo, Noelia Sánchez Pérez.

Noemi Skrobiszewska presentà un estudi sobre processos d'autoregulació en alumnat de primària i secundària quan usen textos per a respondre preguntes d'alt i baix nivell. Laura Herrero-Roig, presentà el treball “Mandar Deberes”: las creencias de futuros maestros predicen sus argumentos tras leer textos contradictorios” sobre lectura de textos múltiples acerca de un tema controvertido sobre lectura de textos múltiples sobre un tema controvertido en la qual s'analitza la relació entre les creences prèvies del lector i la selecció d'arguments a favor o en contra. A més, membres de la ERI de USAL (Javier Rosales, Raquel De Sixte i Álvaro Jáñez) i de la UV (Amelia Mañá) van participar conjuntament en el Simposi Convidat “Motivación académica en edades tempranas y rendimiento en lectura y matemáticas.”

També en juny va tindre lloc en Oslo el 33th Annual Meeting of the Society for text and Discourse. Lalo Salmerón participà com a ponent en el seminari previ realitzat en honor del professor Bråten. A més, es realitzaren diverses contribucions presentades per Raquel Cerdán, Laura Gil, Lidia Altamura, Marta Vergara i Inma Fajardo.

Finalment, destacar novament l'Organización de les [IX Jornadas ERI Lectura: 10 años de investigación y transferencia](#). El 20 i 22 de juny va tindre lloc la

Jornada Externa oberta a docents en actiu i investigadors de altres disciplines (programa [ací](#)). Es poden consultar els fils de twitter amb els resums de cada contribució:

<https://twitter.com/ERILectura/status/1671156903899193346>

<https://twitter.com/ERILectura/status/1671882359929708545>

Destacar que el dia 22, gràcies a la col·laboració de la SEPEX, comptem amb la presència de David Saldaña, de la Universitat de Sevilla, que ens va presentar la ponència titulada "Comprensión lectora en alumnado con autismo: ¿por qué no siempre entienden lo que leen?". La Jornada interna va tindre lloc el dia 23, on investigadors de la ERI Lectura, de la UV, USAL i Universidad de Cantabria compartirem els nostres resultats principals i projectes. En el següent enllaç pot fer-se un seguiment i resum de les contribucions:

<https://twitter.com/ERILectura/status/1672146881760178176>

Projectes concedits

Durant aquest període han sigut concedits els següents projectes. El primer a Ignacio Máñez (IP), Marian Serrano i Amelia Mañá, titulat "Com afavorir l'ús i l'efectivitat del feedback formatiu en entorns digitals d'aprenentatge? El paper del grading, timing i vídeo feedback" concedit per la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital, dins de la convocatòria de Projectes per a grups d'investigació emergents. A més, han sigut concedits dos Projectes d'Innovació docent, "Millorant la docència: materials accessibles i participació d'entitats d'atenció a la diversitat" a les nostres companyes Laura Gil, Inmaculada Fajardo, Cristina Vargas, Vicenta Àvila, Nadina Gómez, Antonio Ferrer i Carmen Carmona i "De l'article científic al vídeo de YouTube: Desmuntant mites en l'àrea de necessitats educatives especials" en el qual participen Inma Fajardo, Antonio Ferrer, Vicenta Àvila, Marian Serrano i Nadina Gómez.

Activitats

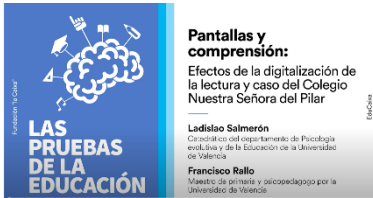
En el mes de juny, Lalo Salmeron, Gemma Lluch, Hector Ruiz i Marta Ferrero impulsaren un [manifest a favor de les biblioteques escolars](#) que va ser signat per més de 200 investigadors, entre els que figuren diversos membres de la ERI. Gemma Lluch també participà en el "[Pla director de Biblioteques de Barcelona 2030](#)" celebrada el 27 de febrer

de 2023 en la [Biblioteca Jaume Fuster](#). En el mes de març participà en la Jornada de foment lector organitzada per la Direcció General de Cultura i Patrimoni de la Generalitat Valenciana. També, en les Jornadas Nacionales De Bibliotecas Escolares organitzades per la Subdirecció General de Cooperació Territorial e Innovació Educativa en col·laboració amb la Consejería de Educación y Empleo de la Junta de Extremadura.

Durante els mesos de febrer i març diversos membres de l'ERI Lectura participaren en sengles edicions de Las pruebas de la Educación – EduCaixa. En primer lloc, Marta Vergara i Nadina Gómez van presentar a València la ponència titulada

“[Alfabetización y lectoescritura: ¿es pertinente el debate Método fonético vs Método global?](#)”. Després, Ladislao Salmerón, juntament amb Francisco Rallo parlaren sobre “[Pantallas y Comprensión: Efectos de la digitalización de la lectura y caso del Colegio Nuestra Señora del Pilar](#)”.

Les nostres companyes Marta Vergara i Vicenta Àvila participaren en el Salón del Comic de Valencia, presentant el conte adaptat en Lectura Fácil dins dels [contes de la MedNight](#). Vicenta Àvila també participà com avaluadora en el Premi Young Leaders, dins del “Eje III, Fomento de las redes y la interconectividad”, per a seleccionar els millors treballs que van ser becats pel Banc de Santander. S’avaluaren més de 35 projectes de jòvens empredadors de universitats d’Argentina, Brasil, Colombia, Chile, Estados Unidos, México, Perú, Polonia i Uruguay.

Charlas

 <p>Charla ERI - Clara Soberats: "Procesamiento del significado de las frases en adultos neurotípicos y con síndrome de Williams: evidencias electroencefalográficas y conductuales"</p>	 <p>Charla ERI - Matías Núñez: "¿Quién dijo qué? La lectura intertextual en los estudiantes de ingreso a la Universidad de la República: diagnóstico e intervenciones didácticas"</p>	 <p>Charla ERI - Tricia Mardones: "Impacto de un dispositivo didáctico para la comprensión de textos multimodales en aulas multiculturales de 6 básico"</p>
 <p>Charla ERI - Laura Gil: "Ejemplo de Entrelíneas para la mejora de la comprensión lectora de alumnado de Secundaria"</p>	 <p>Charla ERI - Carmen Ferrer-Pérez: "Estrés, nuevas tecnologías y hábitos de lectura en población universitaria: influencia sobre la comprensión lectora y el rendimiento académico"</p>	

Finalment destacar que, dins del marc de les [Xarrades ERI](#), s’han realitzat 5 xarrades. Per ordre cronològic, Carmen Ferrer-Pérez (ERI Lectura) presentà resultats sobre “Estrés, nuevas tecnologías y hábitos de la lectura en población universitaria: influencia sobre la comprensión lectora y el rendimiento académico”. Laura Gil (ERI Lectura) presentà un “Ejemplo de la Transferencia: Desarrollo del Programa Entrelíneas para la mejora de la comprensión lectora de alumnado de Secundaria” desenvolupada en col·laboració amb l’editorial VOCA. En abril, Tricia Mardones (Universidad de Chile) ens parlà sobre “Impacto de un dispositivo didáctico para la comprensión de textos multimodales en aulas multiculturales de 6 básico”. Des de la Universidad de la República de Uruguay, Matías Núñez, realizó la charla “¿Quién dijo qué? La lectura intertextual en los estudiantes de ingreso a la Universidad de la República: diagnóstico e intervenciones didácticas”. Finalment, Clara Soberats (ERI Lectura) ens parlà sobre el "Procesamiento del significado de las frases en adultos neurotípicos y con síndrome de Williams: evidencias electroencefalográficas y conductuales", dades de la seua Tesis Doctoral dirigida per Wolfram Hinzen (Grammar and Cognitron Lab, Universitat Pompeu Fabra) i Ruth de Diego Balaguer (Brain Mechanisms of Language Learning, Universidad de Barcelona) i que serà defensada en breu.

Formació

Novament, en el marc dels cursos del CEFIRE s'ha celebrat la 3ª edició del curs "La evaluación de la competencia lectora", encarregat pel CEFIRE de Plurilingüisme i impartido per Marian Serrano-Mendizábal, Nadina Gómez Merino y Alba Rubio. També J. Ricardo García va impartir el curs titulat: "Algunas ideas para promover el desarrollo de la composición escrita" Dirigit a professorat d'nfantil i Primària del Colegio San Juan Bosco Salesianas de Salamanca. Inmaculada Fajardo, com a coordinadora, juntament amb Ignacio Máñez, Marian Serrano, Nadina Gómez, Laura Gil i Vicenta Ávila, han desenvolupar el Mòdul 4: Herramientas para trabajar con población diversa (2ª Edició) del Curs impartit per l'*Organización de Estados Iberoamericanos (OEI)*. Per la seua part, Nadina Gómez ha impartit dos cursos, ú per al CEIP Mestalla titulat "Hacia un proceso de lectoescritura más inclusivo" i altre, juntament amb Inma Fajardo i Antonio Ferrer, per a la UEO d'Elx titulat "Lectoescritura para alumnado con discapacidad auditiva". Finalment, Gemma Lluch participà en el curs de la "Història de la Lectura", dirigit pel professor Jaume Subirana de la Universitat Pompeu Fabra.

Professors visitants i estàncies

Durante aquest semestre hem rebut la visita de Matías Núñez, de la Universidad de la República, Uruguay i de Johannes Naumann, University of Wuppertal, Alemanya, qui va impartir el seminari "Basic IRT model estimation using R TAM".

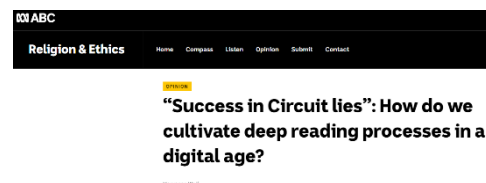
Comunicació

- Blog de Paul Kirschner, resume i discuteix dos articles de la tesi de Pablo Delgado.

<https://didactiefonline.nl/blog/paul-kirschner/tijdsdruk>

- ABC.net.au; Descriuen el treball de la tesis doctoral de Pablo Delgado

<https://www.abc.net.au/religion/maryanne-wolf-cultivating-deep-reading-in-a-digital-age/102001224>

- Periódico Educación, entrevista a Ladislao Salmerón sobre la concessió del premi concedit per NAEP

<https://periodicoeducacion.info/2023/04/16/entrevista-a-lalo-salmeron-en-el-congreso-de-la-aera/>

- Telediario RTVE, sobre dades publicades de PIRLS

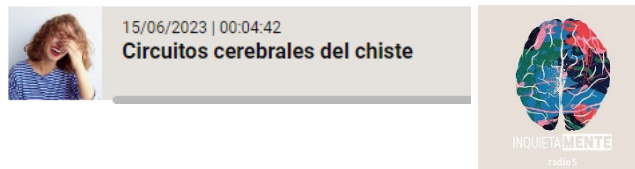
<https://www.rtve.es/play/videos/telediario/empeora-comprension-lectora-ninos-espana/6891726/>

- Portal leer.es del Ministerio resum dels resultats de l'estudi derivat del projecte LEPANTO (IP. Ladislao Salmerón)

<https://leer.es/herramientas-digitales-comprension-lectora/>

- Marta Vergara parlà sobre els circuits cerebrals dels acudits en el programa de RNE "Inquietamente" i en [The Conversation](#).

- Carles Francino, entrevistà a la nostra companya Gemma Lluch en el programa de la Cadena Ser, La ventana en relació amb el manifest a favor de las bibliotecas escolares.

<https://cadenaser.com/nacional/2023/06/02/en-las-bibliotecas-se-hacen-cantidad-de-cosas-asegura-una-catedratica-de-filologia-catalana-cadena-ser/>